

2020AC42

VERSLAG van de hybride vergadering van de Financiële Audit Commissie van 9 september 2020 (deels in de statenzaal van het provinciehuis en deels via Microsoft Teams)

Voorzitter:

Drs. E.H.R. Dinklo;

Aanwezig:

Drs. R. Strijk (gedeputeerde), A.C. Boelhouwer (GroenLinks), mr. B.M.H. de Brey MBA VVD), R.G.J. Dercksen (PVV), ing. L.C. van den Dikkenberg, M.J. de Droog, MSc. RA (D66), M.E.J. Eggermont (SP), mr. N.M. Groen MA (GroenLinks), N. de Haan-Mourik (ChristenUnie), W.M.M. Hoek (50PLUS), V.C. Janssen, M. Lejeune-Koster (PvdA), drs. J.H. van Oort (ChristenUnie), J.C. van Wijk (FvD) en W. Wijntjes (CDA);

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Drs. T.J. Dorst (griffier) en G. van Weerd (verslag).

1. OPENING EN ALGEMEEN

1.1 Opening

Na enkele huishoudelijke mededelingen, opent de voorzitter met een woord van welkom deze hybride vergadering van de FAC, de eerste FAC vergadering na de zomervakantie én de eerste keer dat er in het provinciehuis hybride wordt vergaderd.

1.2 Vaststellen agenda

De agenda van deze vergadering wordt vastgesteld.

1.3 Mededelingen

Gedeputeerde Strijk deelt mede dat de commissie een procesvoorstel heeft ontvangen over de planning van de indicatoren, zie agendapunt 3.1. De resultaten van de stresstest zullen bij de begroting aan de commissie worden doorgegeven, weliswaar tijdig, maar toch iets later (29 september) dan voorzien. Deloitte zal in dat kader enkele scenario's over de financiële positie van Utrecht opleveren.

1.4 Vaststelling van de vergaderingen van de extra FAC d.d.:

- 10 juni jl.
- 17 juni jl.
- 13 juli jl.
- 15 juli jl.
- 16 juli jl.

De verslagen van deze vergaderingen worden vastgesteld.

1.5 Termijnagenda en lange termijnagenda PS

De heer De Droog stelt voor het project "Maarsbergen" te bespreken langs de lijn van de Utrechtse begrotingsymatiek. Daarmee wordt zichtbaar of de provincie Utrecht voldoende grip heeft op dat project, voordat het tot uitvoering komt. Al eerder is deze kwestie aan de orde geweest en er worden over Maarsbergen nog steeds vragen gesteld. D66 wil dit graag op korte termijn in de FAC bespreken, alvorens daarover in andere gremia besluitvorming plaatsvindt. Aan het einde van het jaar volgt immers de besluitvorming over de inpassingsplannen en de aanbesteding daarvan. Daaraan voorafgaand wil D66 graag in de FAC zicht krijgen op de onzekerheid die er in de buitenwereld over dit project heerst.

Gedeputeerde Strijk constateert dat dit project thuishoort in paragraaf 5.3, waar financieel over het project Maarsbergen wordt gerapporteerd. De prognose eindstand is nog steeds in lijn met het verstrekte krediet. Hij vraagt waar D66 met GS over wil spreken: over de inhoud van het proces of over het financiële vraagstuk?

De heer De Droog verduidelijkt zijn vraag. Hij wil graag inzicht krijgen in de tot standkoming van dergelijke projectbudgetten, met name als het gaat om Maarsbergen: hoe heeft zich dat ontwikkeld? Hij wil daarop terugkijken en weten welke normen gehanteerd worden om tot dergelijke budgetten te komen. Hoe wordt gemonitord of dat budget toereikend blijft? Dat alles om te toetsen of die begrotingssystematiek juist is. Nu gaat het om een bedrag van € 6.7 miljoen: paste dat bedrag binnen de begroting of valt dat buiten de begroting? Tot nog toe lijkt het budget voor Maarsbergen een soort black box. De bijlage geeft een overzicht met het geruststellende antwoord dat het budget toereikend is, echter, het budget kan nog niet werkelijk worden doorgrond.

De heer Wijntjes vindt dat een terechte vraag van D66. Maarsbergen is een goed voorbeeld om de Utrechtse begrotingssystematiek te analyseren. Zo blijkt dat de inkomsten niet betrokken worden bij de bepaling van het saldo van de ruimte. Overigens werd wel erkend dat dit had moeten gebeuren. Hij wijst erop dat er in Maarsbergen een actiegroep is die het verloop van de cijfers zorgvuldig volgt. Wellicht wil die actiegroep de eventuele ruimte nog benutten voor additionele aanpassingen. Het is zaak dat er een heldere en transparante begrotingssystematiek wordt gevolgd.

Gedeputeerde Strijk verwijst naar de bijlage waar per investeringsproject op 1 A4tje de hoofdlijnen worden aangegeven. Hij begrijpt dat D66 om aanvullende informatie vraagt over het project Maarsbergen. Hij zegt toe dat er op korte termijn in de commissie FAC een toelichting zal worden gegeven hoe de samenvatting op het A4tje tot stand is gekomen en wat daarvan de achtergronden zijn, zodat de commissie daarna met vertrouwen kan kijken naar andere rapportages over bv. de Rijnbrug, Rhenen of de Rondweg Oost Veenendaal, die volgens dezelfde systematiek worden opgesteld.

Hij zal nagaan of hij de toelichting aan de FAC samen met de portefeuillehouder voor Maarsbergen zal verzorgen. Het project Maarsbergen heeft een inhoudelijke kant en een financiële verantwoordingskant. Hij begrijpt dat het de FAC concreet gaat om pag. 88 van de Zomernota.

De heer V.d. Dikkenberg onderschrijft de behoefte aan een transparante ramingsystematiek zonder ballast in discussies en in het proces. Bij het project Maarsbergen is daarvan echter al een paar jaar sprake van en zijn zaken niet helder. Door middel van de Utrechtse raming systematiek moet worden afgesproken welk percentage voor een bepaalde fase van het project moet worden ingezet, zodat het helder kan worden uitgelegd. Nu kan de provincie aan bewoners niet uitleggen hoe het zit. Misschien hebben die bewoners wel steekhoudende argumenten. Om die reden is het goed Maarsbergen langs de lat van de Utrechtse ramingsystematiek te leggen, o.a. om te zien hoe het project zich in de verschillende ramingsfases ontwikkelt. Het is heel jammer dat dit niet kon worden besproken in de FAC vergadering van 20 mei, temeer daar het de bedoeling was zaken helder te krijgen, voordat het PIP in procedure ging. Het PIP is inmiddels in procedure en nu is er geen kans meer om eventueel tegemoet te komen aan wensen van bewoners met het oog op de ramingen, omdat er met opslagen aan de hand zou zijn.

De heer De Droog stelt voor dit thema ook met de portefeuillehouder in de FAC te bespreken.

De heer Wijntjes steunt voorgaande sprekers. Hij memoreert dat er in het kader van de jaarrekening nog een vraag open staat, nl. wie er verantwoordelijk is voor de cost to complete. Wordt dat wel door de provincie gedaan? De accountant gaf aan de cost to complete niet te controleren maar ook de interne controle pakt dat niet op. Z.i. is dat een belangrijk thema dat ook bij de toetsing van de Utrechtse ramingsystematiek kan worden meegenomen.

De heer De Brey sluit zich aan bij voorgaande sprekers. Hij memoreert dat PS destijds een budget beschikbaar hebben gesteld voor een tunnelbak/een rotonde of een brug in Maarsbergen. De omwonenden willen graag weten of er extra ruimte is voor een goede landschappelijke inpassing of voor minder geluidsbelasting.

De VVD heeft de zorg dat er veel geld weglekt naar onderzoeken, rapporten en het ambtelijk apparaat, waardoor een betere inpassing, die zorgt voor meer draagvlak bij omwonenden, verdampt. De VVD zou dat zeer betreuren. Het is zaak dat het budget inzichtelijk wordt gemaakt zodat PS daar meer op kunnen sturen, vanuit hun controlerende functie. Hij verzoekt ook dat punt in de analyse mee te nemen.

De heer De Droog ondersteunt het pleidooi van de heer Wijntjes, zij het dat dit wel als een aparte discussie moet worden beschouwd, los van het project Maarsbergen.

De voorzitter concludeert dat gedeputeerde Strijk in oktober een presentatie aan de FAC zal voorleggen, samen met de portefeuillehouder van het project Maarsbergen.

Gedeputeerde Strijk zegt toe dat ook de cost to complete zal worden meegenomen.

De FAC zal worden geïnformeerd over de vraag hoe de cijfers rond Maarsbergen tot stand komen, wat er achter zit en vervolgens zal tijdens de discussie blijken of die informatie voor de FAC voldoende is.

Al met al zal hij de achtergronden schetsen van pag. 88 van de Zomernota.

Op voorstel van de heer V.d. Dikkenberg wordt afgesproken dat fracties voorafgaand vragen kunnen indienen, die tijdens de presentatie kunnen worden belicht.

De voorzitter rondt deze discussie af. Afgesproken wordt dat de griffie de agendering en de presentatie van dit thema met de twee portefeuillehouders nader zal afstemmen.

2. TER BESPREKING

2.1 Controle jaarrekening 2020 in aanwezigheid van accountant mevrouw Koedijk

Mevrouw Koedijk deelt mede dat de accountant in september 2020 van start is gegaan met de controle van de jaarrekening 2020. Eerst zal met de organisatie en het eigen team in de maand september het controle proces 2018 en 2019 uitvoerig worden geëvalueerd, om de leer- en verbeterpunten vast te stellen en de afspraken in het proces te borgen. Zij licht dienaangaande een meegezonden overzicht toe.

In oktober zal het controleplan worden opgesteld voor 2020. Zij wil dat in de FAC vergadering van 14 oktober bespreken.

De managementletter en de boardletter zullen in januari met de FAC en PS worden besproken terwijl de controle in februari/april 2021 plaats zal vinden, met als uitkomst zo mogelijk de jaarrekening met de accountantsverklaring in mei 2021.

De heer Janssen vraagt naar de afstemming met de FAC over bijzondere controlepunten die de FAC wil inbrengen. Wanneer is daar ruimte voor? De VVD is blij dat een normaal controleschema nu toch in zicht begint te komen.

Mevrouw Groen vraagt wanneer PS in beeld krijgen wat de geraamde kosten zijn van de accountantscontrole van de jaarrekening 2020.

De heer Eggermont constateert dat zowel in de planningsfase, als in de fase daarna wordt vastgesteld of processen in de praktijk realiteit zijn geweest. Waarom is dat? Als het langer duurt om dat te controleren, is het wellicht beter dat eerst te analyseren alvorens het controleplan te accorderen.

De heer Wijntjes vindt het zeer relevant dat eerst de doorlopen controleprocessen door de accountant worden geëvalueerd. Hij vraagt of de belangrijkste verbeterpunten met de FAC kunnen worden gedeeld,

dit in samenhang met de voortgang van het plan van aanpak van de financiële functie van de provincie. Dat is voor PS belangrijke informatie.

Ook vraagt hij om inzicht in de mogelijke belemmeringen om periodiek goede cut of procedures te maken. Ook dat is een belangrijke factor op weg naar de verbetering van het financieel beheer.

De heer De Droog memoreert dat de provincie met heel veel moeite de jaarrekeningen 2018 en 2019 heeft kunnen afronden. Op dit moment loopt er een omvangrijk organisatieontwikkelingstraject dat nog vele aanpassingen in de organisatie vergt. Hij kan zich voorstellen dat het controleproces 2020 nog niet op het niveau is dat gewenst is. Hij wil de huidige controle dan ook nog niet als “normaal” typeren. Wordt er in de planning al voorgesorteerd op mogelijke aanpassingen die nog moeten worden doorgevoerd?

De heer Dercksen sluit zich daarbij aan. Zijn vraag is of het leed nu echt geleden is en de provincie voortaan een regulier jaarrekening proces gaat doorlopen.

Mevrouw Koedijk gaat in op vragen en opmerkingen.

Het proces rond de speerpunten, die PS kunnen indienen, wil zij graag op 14 oktober doornemen, tezamen met het controleplan.

Wat betreft de accountantskosten merkt zij op dat nog niet alle processen soepel verlopen. Er is een leerproces gaande en in kaart wordt gebracht waar verbeteringen nodig zijn. Daar zal de controleaanpak op worden aangepast, in samenspraak met de organisatie. Dat zal nadrukkelijk in de evaluatie naar voren komen. Er worden goede afspraken gemaakt over de inzet van de organisatie en de taken van de accountant. Op basis daarvan worden de uren van de accountant ingeschat. Dat alles zal in het controleplan worden meegenomen.

Het gaat niet lukken om alle processen al in oktober vast te stellen. Waar de processen goed in control zijn, kan ook de werking worden vastgesteld. Dat zijn de normale interim werkzaamheden van de accountant. Ook zal gestart worden met gegevensgerichte controles, en dat betekent dat de accountant ervan uit gaat dat er nog veel in detail moet worden gecontroleerd. Niet alles is al op orde.

In reactie op de heer Wijntjes laat ze weten dat in het controleplan wordt beschreven wat er is geleerd en welke afspraken er zijn gemaakt. Wat betreft de cut of, de hard close, moet eerst worden gezorgd dat de stappen goed in beeld zijn. Een hard close is een wens van velen, maar ze weet niet of dat kan worden verwacht. Wel kan de accountant aanbevelen welke stappen er nog moeten worden gezet om dat mogelijk te maken. Dat zou in de Boardletter kunnen worden belicht.

De timing voor het komende controleproces lijkt normaal, maar de aanpak zal nog behoorlijk gegevensgericht zijn.

Gedeputeerde Strijk vindt het lastig vragen te beantwoorden nu de provincie zich nog in de evaluatiefase bevindt van het vorige jaarrekeningproces. Eind september zal hij het evaluatierapport ontvangen. Op 14 oktober kan hij de FAC dienaangaande meer inzicht bieden. Leerpunten uit de evaluatie zullen ook worden opgepakt in het licht van de verbetering financiële kolom, waarover ieder kwartaal wordt gerapporteerd.

De heer De Brey memoreert dat zojuist is afgesproken dat de FAC meer inzicht zal krijgen in de begrotings-systematiek en in de voortgang van het project Maarsbergen. Hij kan zich voorstellen dat dit ertoe leidt de accountant daarover een speerpunt mee te geven. Hij vraagt de griffie hier alert op te zijn. Kan daarmee rekening worden gehouden bij het opstellen van de agenda?

De voorzitter begrijpt dat de FAC in de oktobervergadering een voorlopige planning zal ontvangen over het jaarrekening proces 2020. Dan ontstaat er ook meer inzicht in de evaluatie.

De heer Dercksen constateert dat het proces verbeterd is maar het pad is nog niet geheel geëffend. Wat betekent dat voor de kosten van de accountant? Blijft de accountant binnen de eigen voorgestelde begroting?

Mevrouw Koedijk verwijst naar het bedrag dat bij de aanbesteding is besproken: de kosten van de accountant zullen hoger gaan uitkomen. Op basis van de afspraken die worden gemaakt, zal er een ureninschatting worden gemaakt met in achtname van de kennis die de accountant in het vorige traject heeft opgedaan. Op een vraag van de heer Dercksen bevestigt zij dat zij ook in het komend jaar de vergaderingen van de FAC zal bijwonen zodat zij de FAC kan meenemen in de stand van zaken rond de jaarrekeningcontrole, maar ook als het gaat om de kosten van de accountant. Die werkwijze wil zij vasthouden in het komend jaar.

De voorzitter memoreert dat de voorzitter van de FAC en de griffier het afgelopen jaar 1 x per 2 weken contactmomenten hadden met de accountant over het jaarrekeningproces alsmede over de kosten van de accountant. Wat hem betreft, wordt die werkwijze ook dit jaar doorgezet.

De heer Dercksen vindt de toezegging van de accountant heel goed, nl. dat de FAC wordt meegenomen in de ontwikkeling van de kosten.

De heer De Droog memoreert dat een tijd geleden gestart is met de controle. Aan de beprijzing liggen bepaalde veronderstellingen voor de controle ten grondslag. Blijft dat als uitgangspunt gelden voor de controle in het volgende jaar?

Mevrouw Koedijk vindt het moeilijk om daar antwoord op te geven. Zij weet nog niet hoe het gaat worden. Zij stelt voor even af te wachten.

De voorzitter stelt voor het punt van de heer De Droog in de volgende FAC vergadering te bespreken. Hij rondt de bespreking af en dankt de accountant voor haar komst en toelichting.

2.2 Gesprek over incidenteel/structureel

De voorzitter deelt mede dat hij dit onderwerp heeft geagendeerd. Regelmatig is er namelijk in PS discussie over de wijze waarop 'incidenteel' en 'structureel' worden gebruikt. Het is goed dat de FAC daarover met elkaar en met GS in gesprek gaat om meer duidelijkheid te krijgen.

Hij geeft eerst het woord aan de heer Ross van Ravenswaaij die een presentatie zal verzorgen.

De heer Van Ravenswaay geeft aan de hand van sheets een presentatie over "incidenteel en structureel".

De voorzitter geeft ruimte voor vragen.

Mevrouw Lejeune vraagt wat de invloed van cofinanciering is op incidentele en structurele posten.

De heer Janssen heeft een vraag over de uitzonderingsgronden die genoemd worden. Er staat een asterixje bij en hij begrijpt dat niet. Aangegeven wordt dat de bijbehorende begrotingsposten als incidenteel worden gezien. Als het in de begroting staat als incidenteel, is het dan incidenteel of is dat een aanvullende voorwaarde? Is het benoemen van incidenteel voldoende voorwaarde of een aanvullende voorwaarde?

De heer Eggermont vindt het voorbeeld van de kapitaallastenreserve helder ten aanzien van uitzondering nummer 2. Normaal lijken stortingen en onttrekkingen aan reserves incidenteel. Waar zit de knip als het gaat om de dekkingsreserve en dus structureel van aard is. Is die knip wel helder?

De heer Van Ravenswaaij antwoordt dat cofinanciering vaak een incidenteel karakter heeft. Meestal is dat eenmalig. Er is heel weinig sprake van structurele cofinanciering.

Als incidenteel in de begroting staat, is dat onvoldoende: de toelichting is leidend. De provincie moet veel beter gaan onderbouwen waarom een post als incidenteel wordt aangemerkt en die toelichting is cruciaal. Het karakter van posten en de onderbouwing daarvan zal veel meer aandacht moeten krijgen bij het nemen van financiële besluiten over reserves, inzet van middelen.

De SP stelde een vraag over de dekkingsreserves. De provincie heeft op dit moment maar 2 reserves die betrekking hebben op de dekking van kapitaallasten. Het gaat om majeure investeringen in de infrastructuur. Dat zijn bij de provincie de enige reserves die daarvoor in aanmerking komen. Het onderscheid tussen incidenteel en structureel is vrij helder maar moet bij de besluitvorming over het instellen van een reserve meer geëxpliciteerd moeten worden.

De heer Janssen vraagt of er een vorm van interne controle is op de onderbouwing en op de vraag welke posten als incidenteel en structureel worden aangemerkt. Hoe wordt daarop getoetst?

De heer Van Ravenswaaij antwoordt dat dit een onderdeel is van het verbeterprogramma. De onderbouwing van de begroting en van de kostensoorten moet aanzienlijk worden aangescherpt. De accountant heeft gesteld dat dit onvoldoende in de organisatie is ingebed. Dat wordt op dit moment uitgerold in de organisatie. Medewerkers nemen deel aan cursussen over het BBV. Bij de besluitvorming van GS en PS wordt er goed naar dit thema gekeken. Het BBV bewustzijn in de organisatie moet groter worden.

De heer De Droog vraagt of het systeem het onderscheid tussen structureel en incidenteel kan faciliteren. De heer Van Ravenswaaij deelt mede dat er een begrotingsmodule is, specifiek voor overheden, voor de opbouw van incidentele en structurele posten. Hij bevestigt derhalve dat dit door het systeem wordt gefaciliteerd. Echter, het onderbouwen van de posten is veel belangrijker dan het gebruik van het systeem.

De voorzitter dankt de heer Van Ravenswaaij voor zijn presentatie.

2.3 Statenvoorstel Zomernota – technische bespreking

De heer Janssen vindt het goed op dit moment de discussie over de Zomernota te voeren en niet bij de behandeling van de programmabegroting. Bij de behandeling van de programmabegroting moet er niet over de techniek, maar over de politiek worden gesproken.

Enige moeite heeft hij met het laatste criterium en de genoemde uitzonderingsgrond, nl. 4 jaar waarvan de eindigheid dan vastligt. Bij de laatste kadernota kreeg hij het gevoel dat de eindigheid feitelijk wat minder hard is. Er worden nu kosten incidenteel gemaakt maar hij betwijfelt of deze echt wel eindig zijn. Staan daar geen structurele verplichtingen tegenover? De VVD stelt voor de lijn van de commissie BBV te volgen, nl. dat uitgaven, meer dan 3 jaar, structureel zijn. Dat is veel duidelijker en minder vatbaar voor discussie.

De interne controle is hem niet helder. Wie controleert wie als het gaat om dit overzicht? Wordt dat bij de accountant neergelegd of wordt interne controle uitgeoefend op de vraag of incidentele lasten werkelijk incidenteel zijn.

Mevrouw Groen merkt op dat er in de presentatie elementen zijn opgesomd die nog niet zijn vastgesteld, bv. als het gaat om een grensbedrag. Zij vraagt welke elementen GS of PS nader willen invullen. In het algemeen vindt zij de criteria logisch, alleen zijn er nog wat open einden die nog moeten worden ingevuld.

De heer Eggermont deelt mede dat de SP kan leven met de uitzonderingsregel rond incidenteel voor de duur van vier jaar, mits dat duidelijk wordt geëxpliciteerd.

In het PWC rapport springt het OV er wel uit. Daarover bestaat nog onduidelijkheid en daarover is meer informatie nodig en pas daarna kan worden gezien of dat een structureel karakter heeft. Waarom wordt het OV als een incidentele last in de begroting beschouwd, terwijl uit het rapport blijkt dat er wellicht structureel meer geld nodig is?

De heer V.d. Dikkenberg memoreert de lange discussies destijds in de gemeente Utrechtse Heuvelrug over incidenteel en structureel. Daar werd veel gedekt uit incidenteel geld en de restanten van dat beleid zijn nu nog merkbaar.

De SGP is bang dat allerlei intensiveringsprogramma's nu incidenteel worden gedekt en dat dit uiteindelijk een groot knelpunt wordt. Het programma binnenstedelijke ontwikkeling loopt bv. al jarenlang maar wordt als incidenteel aangemerkt. Hij constateert dat de provincie niet meer omkijkt, maar alleen maar vooruit. Er wordt voor dat programma een einddatum genoemd maar dat wordt al 7 jaar gezegd.

Bij intensivering van een programma komen er extra fte's binnen. Zijn dat structurele of incidentele arbeidskrachten, gaat het om tijdelijke of om vaste contracten of blijven de mensen over als het programma afloopt? Wanneer er in de organisatie met 100 fte wordt geïntensiveerd voor incidentele programma's die die 3 jaar lopen, dan is zijn vraag wat er over 3 jaar gaat gebeuren. Worden die programma's als structureel beoordeeld omdat er structureel menskracht wordt ingehuurd? Het is goed kwaliteit van medewerkers met vaste contracten te honoreren, echter, hoe kunnen er goede regels worden opgesteld om problemen later te voorkomen in de dekking van de structurele lasten.

De heer Van Oort laat weten dat de ChristenUnie de regels voor incidenteel en structureel prima vindt, maar, naar de aanloop van verantwoordelijkheid en besluitvorming, moet er wel eerlijk worden omgegaan met incidenteel en structureel. Hij kent overheden waar decennia lang lopende programma's incidenteel zijn en waar iedere vier jaar wordt bezien of het college dat programma gaat doorzetten, vaak weer met extra fte's. Dat kan niet de bedoeling zijn. Hij begrijpt dat dat ook de huiver van de VVD is, en daar sluit hij zich bij aan.

De heer Wijntjes merkt op dat hij als gemeenteraadslid van Nieuwegein altijd koerste op dezelfde manier als bij de provincie Utrecht, nl. op het vierde begrotingsjaar. Dan moest duidelijk zijn dat er structurele ruimte over bleef. Was dat niet het geval, dan werd er bezuinigd of werden er reserves onttrokken. Het is zaak de vinger aan de pols te houden teneinde na te gaan of de provincie binnen dat spoor blijft. Met de presentatie van de heer Van Ravenswaaij krijgt hij de indruk dat daar in de organisatie op wordt gelet. Hij hoort graag wat de concerncontroller doet om dergelijke punten te controleren. Bij structurele lasten zijn de kapitaallasten het meest risicovol. Deze kunnen op een gegeven moment niet meer worden beïnvloed en dan gaat men het schip in. Als voorbeelden verwijst hij naar gemeenten als Den Haag en Amsterdam.

Mevrouw Groen wil voorkomen dat regels verschillend worden geïnterpreteerd. Zij vraagt of de commissie van oordeel is dat de regels ook daadwerkelijk de afspraken bevatten of mist daar nog iets in? Een en ander dient in de financiële verordening te worden opgenomen.

Mevrouw Koedijk verduidelijkt dat PS gaan over de vertaling van de kaders die in de Zomernota staan. Belangrijk is dat het BBV zegt dat de aard van de post vòòr de looptijd gaat. PS kunnen in de verordening de hoofdrichtlijnen al dan niet vast te stellen.

De concerncontroller, de heer Luiks licht zijn rol als concerncontroller in dit kader toe. Primair moet er binnen Financiën secuur onderscheid worden gemaakt tussen incidenteel en structureel. Via functiescheiding wordt gecontroleerd of dat op de goede manier gebeurt. Er is fors geïnvesteerd in het kennisniveau van de financieel medewerkers waardoor het inzicht in deze materie is vergroot. Hij kan vanuit Concerncontrol altijd een onderzoek doen naar de wijze waarop onderscheid is gemaakt tussen structureel en incidenteel, maar de kracht zit vooral in de goede intern checks en balances in de organisatie zelf. Hij zegt toe dat hij zich laat informeren over de kwaliteit van dat proces. Hij zal de FAC daarover informeren.

Gedeputeerde Strijk hoort van de heren V.d. Dikkenberg en Janssen de zorg dat er politiek wensdenken kan ontstaan, indien de provincie de begroting structureel niet op orde krijgt en de begroting kloppend wordt als een post als incidenteel wordt aangemerkt. Dat is inderdaad een gevaar en het voorkomen daarvan wordt in het primaire proces geborgd. Bij uitgaven moet goed worden bezien of deze aan de criteria voldoen, zoals in de presentatie naar voren kwam. PS kunnen de concerncontroller vragen naar zijn oordeel over te vellen, maar in het primaire proces moet dat geborgd zijn en mag daar niet politiek op worden gestuurd.

Spreker verwijst naar voorbeelden die expliciet in de kaderbrief zijn genoemd, zoals binnenstedelijke ontwikkeling, waarvoor dit college meerjarig incidenteel geld uittrekt. Meerjarig incidenteel geld voor de energietransitie voldoet ook aan de criteria voor incidenteel in de optiek van het college. Dat komt voort uit het feit dat daarvoor aparte besluiten moeten worden genomen voor de duur van vier jaar. Daarna stopt het

budget. Een nieuw college kan die regeling doorzetten, maar moet daar wel opnieuw geld voor vinden en dat vraagt om een nieuw politiek besluit.

Het kan zijn dat een nieuw college heel anders denkt over bv. de subsidiëring van energietransitie. De politieke besluiten zijn afhankelijk van de meerderheid van het college.

Het gaat dus om meerjarig incidenteel, wel met de aanscherping dat die expliciet moet worden gemaakt in de uitvoeringsverordening, nl. dat het voor een x aantal jaren geldt en daarna stopt het.

Terugkijkend op binnenstedelijke ontwikkeling wordt er langer dan 4 jaar aan dat programma gewerkt. Toch staat ook dit college op het standpunt dat extra intensivering voor een aantal jaren van dat programma nodig is, gegeven de huidige opgave in de woningmarkt. Het is belangrijk die argumentatie uit te wisselen en dat moet onderdeel zijn van de besluitvorming van PS, wanneer dat geld als meerjarig incidenteel wordt vastgesteld.

De heer Dercksen vraagt, in navolging van de vraag van de SGP, hoe met de bemensing van programma's moet worden omgegaan, bv. met de medewerkers van het programma Energietransitie.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat er in het kader van de energietransitie projecten worden gesubsidieerd die elders bezig worden uitgevoerd. Dat betreft geen menskracht van de provincie zelf. Er zijn veel projecten waarvoor medewerkers voor de duur van een project worden ingehuurd. Zij zijn niet in vaste dienst. Bij de begroting moet het inzicht worden gegeven hoe de totale structurele lasten en baten in de organisatie in evenwicht zijn. Gestreefd wordt ieder jaar naar een structureel sluitende begroting, maar dat moet zeker het geval zijn in het laatste jaar. De SGP gaf aan dat kwaliteit geborgd kan worden met lange termijn contracten, of vast in dienst. Spreker ziet dat toch wat anders. Het is heel goed mogelijk mensen voor specifieke projecten in te huren met een specialisme, gedurende een paar maanden of een jaar. Kwaliteit kan ook tijdelijk worden ingehuurd. Dat geldt bv. voor de programma's energietransitie en voor de woningbouwopgave.

De heer Dercksen begrijpt dat mensen die in een incidenteel project zitten, tijdelijk worden ingehuurd. Dat geeft toch een andere indruk.

Gedeputeerde Strijk kan zich voorstellen dat mensen, die vast in dienst zijn, tijdelijk op een project worden gezet. Hij wilde aangeven dat een medewerker, die vast in dienst is bij de provincie, als een structurele last in de boeken staat. Er worden ook derden ingehuurd maar daarvan stoppen de contracten na een tijd.

Belangrijk is het dat de begroting in het vierde begrotingsjaar structureel sluitend is. Hij was het op dat punt geheel eens met de heer Wijntjes die aangaf dat er in dat laatste begrotingsjaar altijd moet worden gekoerst op een structureel sluitende begroting. Het vaststellen van definities, helpt om scherp te blijven handelen. In de jaren daarvoor was er soms sprake van incidenteel dekken, maar dat mag nooit structureel het geval zijn.

Uiteraard zijn kapitaallasten structureel. Er kan een reserve worden gecreëerd, waar ieder jaar een bedrag uit vrijvalt dat net zo hoog is als de kapitaallasten van een gedane investering. Hij ziet dat niet als een mooie reserve en veel liever zou hij dat in de lopende begroting zetten. Dat wordt nu ook wel gedaan. Er vallen reserves vrij en de kapitaallasten worden opgenomen in de exploitatiebegroting.

Deze spelregel moet in de financiële verordening komen te staan (maar staat nu nog in een kadernota). De definities worden scherp gemaakt en worden in de financiële verordening opgenomen die door PS zullen worden vastgelegd. Vooruitlopend daarop worden deze spelregels bij de komende begroting gehanteerd.

De heer Janssen komt terug op het structureel sluitend zijn in het laatste jaar. Z.i. staat in de wet dat het eerste begrotingsjaar structureel sluitend moet zijn: dat is het primaire criterium. Lukt dat niet, dan moet in ieder geval het laatste begrotingsjaar sluitend zijn. Die volgorde moet zo worden gevolgd.

Hij is blij met de mededeling dat iets dat eindig is, ook daadwerkelijk eindig moet zijn en dat daar een besluit onder moet liggen. Daarmee wordt zichtbaar dat het om eindig geld gaat en dat het geld niet van jaar op jaar opschuift. Kunnen PS er echt op rekenen dat het geld eindig is en dat dit in een besluit vastligt?

Mevrouw Koedijk legt uit dat ieder begrotingsjaar in principe sluitend moet zijn. Lukt dat niet, dan moet het zo snel mogelijk sluitend worden gemaakt.

De heer Eggermont vraagt hoe er wordt gehandeld als de grens tussen structureel en incidenteel niet erg duidelijk is.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat een begroting vanzelfsprekend sluitend moet zijn. GS kunnen PS niet een begroting voorleggen die niet sluitend is. Wel kan ervoor worden gekozen om de begroting in het komend jaar met een onttrekking aan de algemene reserve sluitend te maken. Echter, heel lang kan men dat niet volhouden.

De heer Janssen bedoelde reëel en structureel sluitend. BZK hanteert als criterium dat het eerste begrotingsjaar in principe sluitend moet zijn. Lukt dat niet, dan mag het ook in latere jaren, maar dan moet het aannemelijk zijn dat het ook reëel is.

Gedeputeerde Strijk is dat met de heer Janssen eens. De provincie moet zich disciplineren in het explicieter in de besluitteksten verwoorden of het om structureel of om incidenteel geld gaat. Dit punt moet worden aangescherpt en hij vraagt PS dat te bewaken.

Met behulp van een begrotingsmodule worden er bedragen in de begroting opgenomen die incidenteel zijn. Na een aantal jaren wordt dat bedrag niet meer in de begroting opgenomen. Wil een college toch die activiteit voortzetten, langer dan gedacht, dan moet dat een apart voorstel met een apart besluit worden.

Mevrouw Groen vindt het logisch dat er op enig moment uit de algemene reserve kan worden geput om een begroting dekkend te maken. Zij volgt de redenering in deze van de gedeputeerde.

Hoe worden langlopende incidentele uitgaven verantwoord? H.i. moet dat heel duidelijk uit de toelichting blijken. Het is zaak dat PS juist daar heel scherp op gaat letten c.q. zich daar een oordeel over vormen.

De heer Eggermont begrijpt dat gedeputeerde Strijk zaken scherper wil neerzetten, echter, het gaat erom dat PS kunnen beslissen ergens structureel geld aan uit te geven en daarvoor structurele baten te zoeken. Hij vraagt dienaangaande om een toelichting.

De heer V.d. Dikkenberg verwijst naar binnenstedelijke ontwikkeling. De provincie heeft een team dat gemeenten op dat vlak ondersteunt. Hij gaat ervan uit dat dit team voor de provincie een structurele last is. Nu is er een intensivering gaande omdat de markt dat vraagt. Dat zal langer gaan duren dan 3 jaar. Op dat moment stopt de woningmarkt niet en deze wordt dan ook niet gemakkelijker. Binnenstedelijke ontwikkeling blijft een structurele opgave richting de toekomst. Om dat steeds weer ieder jaar door te zetten met de verklaring dat de markt daar nu om vraagt en dat het gaat om een incidentele intensivering, kan hij nog wel begrijpen. Echter, het basisprogramma draait heel langdurig maar schuift ook op. Twee jaar geleden werd de begroting circulaire economie in het laatste jaar op nul euro gezet, omdat het programma afliep, maar dat werd in de volgende begroting weer met extra middelen opgelost. Zo houdt de provincie zichzelf voor de gek.

Voor PS is het het gemakkelijkst om te sturen, wanneer er basisprogramma's draaien en de incidentele intensiveringsuitgaven (bv. een programma van 2020 tot 2023) daarnaast worden geïntensiveerd.

Er is een programma bodemdaling en dat zal nog wel 40 jaar draaien. Het is niet goed om iedere 3 jaar een nieuw programma op te stellen en de programma's door te laten gaan, en dat dan als incidenteel te bestempelen. Daardoor wordt controle door PS op structureel, incidenteel en dekkend moeilijker.

Gedeputeerde Strijk komt terug op de vraag wat een basisprogramma is. Dat is het oordeel van de kleur van de politieke meerderheid die op dat moment in PS vertegenwoordigd is en zich in een college uit. Er zijn politieke partijen die anders denken over wat het basisprogramma is van dit college, als het gaat om energietransitie, cultuur, bodemdaling, woningbouw. Dat programma kent meerjarig incidentele punten van aandacht. In binnenstedelijke ontwikkeling blijkt dat online winkelen leidt tot krimp van bepaalde

gebieden en dus transitievraagstukken met zich meebrengt, maar dat proces kent wel een eind. De provincie wil in dergelijke ontwikkelingen investeren.

Mevrouw Groen vroeg om duidelijke onderbouwing van structureel en incidenteel. De provincie is dat verplicht. De begroting bevat de specificatie van de incidentele posten. Bij welke bedragen wordt dat toegelicht? Wordt iedere incidentele post toegelicht of alleen boven een bepaald bedrag? In dat kader zal er over worden gesproken in het licht van de financiële verordening; welke grenswaarde is reëel? Hij zal ook nagaan hoe andere provincies dat doen.

Voorts wijst hij erop dat het OV te maken heeft met contracten die met de concessienemers worden gesloten. Vaak gaat het over dienstregelingsuren. In het OV kunnen zich in de dienstregeling knelpunten voordoen, bv. door files, terwijl de overweging kan zijn een doorstromingsmaatregel te nemen omdat dat uiteindelijk leidt tot een besparing op de dienstregelingsuren, omdat de bussen beter kunnen doorrijden. Dergelijke keuzes, om het OV te helpen met doorstromingsmaatregelen, zijn incidenteel. De provincie gaat toe naar een nieuwe concessie. In die periode worden er incidenteel geregeld. De vraag is dan of dat tot structurele lasten zal gaan leiden. Dat is een keuze die het politiek bestuur op dat moment gaat maken. Hij heeft niet de illusie dat wat nu als structureel wordt benoemd, nooit iets anders zou kunnen worden in de toekomst. Op het moment dat de concessie gesloten is, weet PS voor 10 jaar wat de structurele investeringen zullen zijn.

GS zullen PS snel een voorstel voor een financiële verordening voorleggen waarin een aantal besproken punten verankerd is. Hij gaat er van uit dat de financiële verordening in november aan PS zal worden voorgelegd en dus helaas niet meer voor de begroting van dit jaar. Wel zal de werkwijze voor de komende begroting worden toegepast.

De voorzitter wil graag de discussie hervatten wanneer GS schriftelijk hebben verduidelijkt wat zij in gedachten hebben. Deze commissie heeft vandaag de nodige input aan GS meegegeven.

Hij vraagt of de FAC ermee instemt dat er in november een nieuwe financiële verordening wordt voorgelegd waarin GS expliciet gaan vastleggen hoe zij omgaan met incidenteel en structureel gaan.

De heer Janssen hoorde ook de toezegging dat explicieter in besluiten zal worden vastgesteld wat de eindigheid is. Hij kan met die aanvulling instemmen met de vraag van de voorzitter.

De voorzitter constateert dat de FAC de voorstellen van GS ten aanzien van de financiële verordening afwacht.

2.3 Statenvoorstel Zomernota – technische bespreking

Omdat dit een nieuw product is, willen GS de Zomernota graag evalueren. In een memo van de griffier worden enkele aandachtspunten opgesomd.

De voorzitter vraagt hoe de fracties aankijken tegen de Zomernota c.q. of er nog verbeterpunten te noemen zijn.

De heer V.d. Dikkenberg constateert dat het document veel tekst bevat. Hij heeft geleerd dat, als er in de politiek veel tekst wordt gebruikt, men moet leren lezen wat er gezegd wordt. Wat hem betreft mag de tekst worden ingekort. Voor de SGP is de tijdigheid van belang. De behandeling van de Zomernota zit heel dicht bij de begrotingsbehandeling. Bijsturen van zaken over gerapporteerde maanden gebeurt derhalve laat. Het product is op zich heel goed bruikbaar maar hij stelt voor de Zomernota voor de zomer te behandelen waardoor relevante bijsturing mogelijk wordt voor de tweede helft van het jaar. Daar is de Zomernota ook voor bedoeld. De Zomernota is nu te laat besproken om het beleid daadwerkelijk nog te kunnen bijsturen, zou dat nodig zijn.

Discussie was er over de monitoring van grote omvangrijke projecten die in de P&C cyclus zitten. Zijn voorstel is voor de niet infraprojecten de kleuren oranje, rood en groen op hoofdlijnniveau weer te geven op planning kosten e.d. Nu wordt er vooral tekst weergegeven maar hij stelt voor deze door voornoemde symbolen te vervangen. Hij mist daarbij enkele projecten, bv. de voortgang van de informatieveiligheid.

Gedeputeerde Van Muilekom gaf destijds aan dat dit een zeer belangrijk project is binnen de provincie. Echter, over dat project heeft hij geen rapportage gezien. Graag ontvangt hij daarover informatie.

De voorzitter verwijst naar het statenvoorstel waar meetbaar/beoogd beleidseffect wordt genoemd. In bijlage 5 staat een overzicht van de investeringsprojecten die lopen waarmee de toezegging in de FAC van 17 november 2019 is afgedaan. Onderschrijft de FAC dat die toezegging hiermee is afgedaan?

De heer De Brey gaat in op de naam van de Zomernota: de Zomernota komt in de herfst i.p.v. de eerste helft van het jaar.

feitelijk komen dergelijke nota's een seizoen te laat. De voorjaarsnota komt in de zomer te hebben dat de zomer te hebben dat de zomer nota in de herfst komt in plaats van in de helft.

„ De VVD waardeert de grote ambtelijke inspanning om deze nota tot stand te brengen en de tijdige en uitgebreide beantwoording van de vragen. Wil de provincie echt iets hebben aan de Zomernota, dan moet dit document in de zomer behandeld worden. De VVD zou nog verder willen gaan en de Zomernota nog voor de kadernota willen behandelen waardoor PS beter kunnen sturen en controleren.

De heer Van Oort meent dat de Zomernota bedoeld is om te bezien hoe het lopende jaar verloopt c.q. of de begroting wordt gevolgd. De kadernota is bedoeld om vooruitkijkend naar de begrotingsbehandeling van het komende jaar enkele piketpalen mee te geven. Hij vraagt de heer De Brey waarom de kadernota in zijn optiek eerder dan de zomernota moet worden besproken.

De heer De Brey licht toe dat de kadernota kaders meegeeft voor de begroting. De kadernota is een technisch stuk. De Zomernota geeft veel inhoudelijke informatie over de voortgang van projecten. In de kadernota werd hier en daar om extra budget gevraagd terwijl uit de Zomernota blijkt dat dit toch niet echt nodig was.

De heer Van Oort merkt op dat zaken in een lopend jaar in de uitvoering kunnen meevallen of tegenvallen, er kan vertraging zijn, of een budget wordt niet gebruikt, terwijl het politiek doel kan zijn om dat project toch te realiseren, waardoor dat budget in de kadernota voor de begroting het jaar daarop weer wordt opgevoerd. Dat kan tegenstrijdig lijken maar dat hoeft het niet te zijn.

De heer Eggermont merkt op dat behandeling van de Zomernota voor de zomer uiteraard het meest wenselijk is. Echter, dat is niet realistisch. Wordt de Zomernota wel voor de zomer behandeld, dan zal deze alleen maar de eerste drie maanden van het jaar kunnen beslaan. Dat heeft dan weer niet veel betekenis richting de kadernota. Hij vindt het prettig dat er nu een product voor ligt dat informatie geeft over de afgelopen 5 maanden.

De heer De Droog komt terug op de woorden van de heer V.d. Dikkenberg. Op pag. 9 van de Zomernota wordt de P&C cyclus genoemd 2020. Daar heeft hij zich over verbaasd. Dat suggereert dat alle P&C stukken die in een boekjaar vallen aan elkaar gerelateerd zijn. Er moet onderscheid zijn dat de P&C cyclus over 3 jaar loopt van de kadernota tot aan de verantwoording in de jaarrekening.

Mevrouw Lejeune begrijpt de wens wel van de VVD dat de zomernota nog het liefst voor de kadernota moet worden besproken, maar dat is niet realistisch. Breed leeft de discussie dat iedereen informatie tijdig wil ontvangen, maar ook voldoende tijd moeten krijgen om het tot zich te nemen en dan weer te kunnen bijsturen.

Zij vindt de zomernota een veel beter instrument dan een voorjaars- en een najaarsnota. De voorjaarsnota komt te vroeg en geeft nog niet zoveel informatie en valt vaak samen met de kadernota terwijl de najaarsnota uitkomt als het jaar bijna om is, en bijsturing niet meer mogelijk is.

Zij complimenteert de provincie met het feit dat de Zomernota al half juli is uitgebracht. Zij is het eens met de SGP dat er wat minder tekst mag worden gebruikt maar PS hadden wel de zomervakantie om het document door te nemen. Spreekster verwacht niet dat het nog veel beter wordt dan dit document.

De PvdA vindt dat GS hiermee aan de toezegging heeft voldaan.

De heer Wijntjes complimenteert de provincie eveneens met deze Zomernota. Het gaat hier om een verantwoordingsstuk en dat moet compact zijn en alleen op de essentie ingaan, dus afwijkingen verklaren als het gaat om zowel de baten als de lasten, de plussen en de minnen. Samen met de indicatoren moet dat op een eenvoudige manier te doen zijn.

De Zomernota is nu nog veel te omvangrijk: z.i. moeten 20 pagina's voldoende zijn voor dit document.

Hij heeft hierover al de nodige vragen gesteld. Hij constateerde dat bepaalde teksten niet in de Zomernota thuishoren. De verklaring van de organisatie is dat er geen kadernota was, waardoor het wordt doorgeschoven naar de Zomernota. Dat is niet goed. Een kadernota heeft een geheel ander karakter dan een zomernota. De kadernota/kaderbrief is een beleidsstuk terwijl de zomernota een tussentijds verantwoordingsstuk is en dat moet niet worden vermengd.

Het CDA wil de Zomernota ook in de toekomst blijven hanteren. Het zou mooi zijn wanneer het document iets eerder zou uitkomen dan nu, maar hij realiseert zich dat dat erg moeilijk is.

Het CDA heeft een vraag over de onderhoudsreserve/onderhoudsvoorzieningen. Volgende week zal in de commissie M&M worden gesproken over de reserves voor de tram. Worden deze meegenomen in het onderzoek naar de voorzieningen? Hij is daar voorstander van. Hij is voorstander van het gebruiken van een simpele overzichtelijke methodiek. Uitgaven die groter zijn dan begroot zijn een plus, en een uitgave die kleiner is dan begroot is een min.

Wat betreft het overzicht van de kredieten is hij blij met de toezegging dat ook de inkomsten worden meegenomen. Maarsbergen is een mooi voorbeeld. Bij dit project van € 54 miljoen staat er € 30 miljoen aan inkomsten tegenover, maar in het verloopschema is dat niet meegenomen terwijl dat een relevante risico-post is. De provincie loopt met dit project het risico. Komt die € 30 miljoen niet of ten dele binnen, dan wordt de provincie daarvan de dupe. Dat moet in de bewaking worden meegenomen.

Het CDA is het ermee eens de term Zomernota te hanteren maar als het kan zou deze iets eerder moeten worden behandeld dan nu het geval is. Kan dan niet, dan valt te overwegen om 30 mei te wijzigen in 30 juni, dan komt het precies op een half jaar uit.

Mevrouw Groen vindt dit wel degelijk een Zomernota, die tijdens de zomer binnenkwam. Deze kan bv. worden vastgesteld in de 1^e PS vergadering na het reces. Is dat nog voor 21 september, dan blijft het daadwerkelijk een Zomernota.

GroenLinks vindt de Zomernota een heel fijn instrument. In het coalitieakkoord is daarover een passage opgenomen. In de Zomernota wordt een beeld van het eerste halfjaar geschetst en bijsturing op huidige activiteiten is nog mogelijk. De Zomernota is een controledocument en het is goed controle over een zo lang mogelijke periode te doen zodat er nog bijsturingsmogelijkheden zijn. Dit document is daarvoor veel geschikter dan de voorjaars- en najaarsnota.

In het memo stond de vraag of PS een verantwoording wil over het geheel of een verantwoording op afwijkingen. GroenLinks heeft voorkeur voor een verantwoording op de afwijkingen.

Mevrouw Hoek meent dat de Zomernota nu goed van pas komt. Het geeft een tussenblik in deze Corona-fase. Zij wijst in dit verband op de bereikbaarheid OV. Zij vraagt hoe er met de lasten en de baten in deze Corona tijd wordt omgegaan. De lasten lopen enorm op terwijl de baten zeer beperkt zijn. Hoe kan de provincie dat volhouden? Hoe wordt dat opgelost?

De heer Eggermont deelt mede dat de SP voorkeur heeft voor een rapportage op afwijkingen. Deze Zomernota maakt bijsturing nog wel degelijk mogelijk, maar het blijft jammer dat het pas na het reces kan worden besproken. Echter, dat vloeit voort uit de systematiek.

Inderdaad is het een omvangrijk document. Hij is wel bang dat, wanneer er volgend jaar een 20 pagina tellende rapportage op afwijkingen wordt uitgebracht, dat ook weer niet voldoet en gevraagd wordt naar de voortgang van projecten. Het is zaak dat PS zich in dat opzicht enige discipline oplegt.

Zou na afloop van het jaar blijken dat een belangrijk afwijkend punt niet in de Zomernota is belicht, dan wordt daar later wel op afgerekend.

De heer Dercksen heeft in de politiek ervaren dat “the devil in the detail is”. Er kan een bondige rapportage worden gevraagd, maar maakt dat controle van het college wel mogelijk? Voorkeur heeft hij voor een bondige samenvatting met bijlagen, dat geeft wat meer mogelijkheden.

Dit is zijn derde zittingsperiode en de coalitiepartijen zeiden bij iedere presentatie dat een document weer beter leesbaar en mooier was. Die polonaise werd iedere keer gelopen. Nu begint men met deze nieuwe collegeperiode opnieuw en hij vindt dat ingewikkeld om te begrijpen.

De heer De Droog stelt voor dit product een kans te geven en dat vervolgens te optimaliseren. Ook hij is van mening dat het document wat bondiger kan, al dan niet met samenvattingen.

De provincie stuurt op doelen. Wordt er op afwijkingen gerapporteerd, dan moeten wel alle doelstellingen in de rapportage worden herhaald. Geef alleen de afwijkingen aan (met rood). Het valt hem op dat door de kasritmeverschillen de werkelijke financiële verantwoording wat ondersneeuwt. Verschillen zitten in timing en in daadwerkelijke kosten en baten. Hij wil in de rapportage dat onderscheid helder maken, bv. dat een afwijking alleen met een timing te maken heeft versus een afwijking die te maken heeft met extra of minder baten, meer kosten of minder kosten.

De heer Van Oort laat weten dat de ChristenUnie tevreden is over deze Zomernota, zeker gezien het tijdsbestek waarin dit tot stand is gekomen. De ChristenUnie hecht aan de doelenboom maar deze was nog niet beschikbaar voor de Zomernota. Volgend jaar is de doelenboom wel in de begroting verwerkt. Dat zou de basis moeten vormen van een volgende Zomernota.

De heer De Droog meent dat deze Zomernota wel is opgesteld langs de doelenboom die destijds aan de orde is geweest.

Gedeputeerde Strijk hoort input en goede aanbevelingen van de FAC voor de P&C cyclus in het jaar 2021. Ook hoort hij brede instemming met het product. Er worden daarnaast dilemma's genoemd die hij zelf herkent.

Wat betreft het maken van een planning merkt hij op dat er gestuurd werd op 31 mei jl. Wanneer er op die datum wordt afgesloten, duurt het 3 weken voordat de financiële administratie sluit (na-ijlen van facturen, inboeken van posten). Dan gaat er een bestuurlijk besluitvormingsproces van start dat de nodige tijd vergt, nl. 1,5 maand. Moet er per 30 juli worden gerapporteerd, dan kunnen medewerkers niet op vakantie. Wordt er gestuurd op 31 maart, dan kan het wel voor de zomer worden behandeld maar dan wel in een periode waarin vele andere stukken moeten worden behandeld. Hij worstelt zelf ook met de besluitvormingstermijnen zoals het 10 dagen van te voren aanleveren van stukken. Dat zijn terechte procedurele ingrepen maar leiden wel tot vertraging.

Hij hoort de wens dat de Zomernota compacter wordt en dat er alleen op afwijkingen moet worden gerapporteerd, maar wel gaven sommigen daar wat wensen bij. Zelf vindt hij het een dilemma om alleen op afwijkingen te rapporteren terwijl ook dat weer vragen kan oproepen. Hij wil eveneens streven naar een bondiger rapportage, eventueel met bijlagen. Hij zal dat meegeven met de evaluatie richting college.

In de kaderbrief is aangegeven dat er gedurende 2021 meer adaptief zal moeten worden gestuurd, dan in een regulier jaar, als gevolg van de grote onzekerheden rond Corona. Mogelijk stellen GS bij de evaluatie dat de Zomernota als instrument voor de lange termijn een goed streven is, maar dat er voor het jaar 2021 gezocht wordt naar een tussentijdse rapportage om PS mee te nemen in een jaar met veel onzekerheden. Verwarring was er over plussen en minnen en daar is hij in zijn Leidsche tijd wel mee bekend. Een bate die stijgt is boekhoudkundig een creditpost en dat is een grotere min, terwijl een last die stijgt een debetpost is en dat is een plus. Zo worden stijgende lasten en stijgende baten beiden met een plus aangeduid, maar in het saldo hebben ze beiden niet een plus. Dat is verwarrend om dat goed op te schrijven. Hij gaat na hoe dat het best kan worden gedaan.

De vraag van de heer De Droog is ook complex, nl. de afwijkingen filteren op dat wat geen echte afwijking is, bv. door verschuiving in de tijd. Het gaat echter om boekhoudkundige presentaties die volgens voorschriften moeten worden gegeven. Hij zegt toe na te zullen gaan of verbetering mogelijk is. Het gaat om

kasritmeverschillen, onttrekkingen aan reserves, uit de planning lopen over een jaargrens heen: het BBV is bij dat alles niet behulpzaam.

Hij sluit aan bij de ChristenUnie dat bij de rapportages in 2021 de doelenboom zal worden gehanteerd, die recentelijk is vastgesteld.

De heer De Droog verduidelijkt dat er nu vooral in de tekst moet worden gezocht of er sprake is van een timingverschil of een resultaatverschil. Hij zou dat direct uit de tabellen willen herleiden

Gedeputeerde Strijk onderkent dit punt. Hij zal nagaan of dat beter in beeld kan worden gebracht.

GS zullen de Zomernota ook gaan evalueren, met medeneming van de input van de FAC en de uitkomsten daarvan zullen met de FAC worden besproken.

De heer Wijntjes wijst erop dat het nu gaat om een tussentijds product en dat is volgens de BBV vormvrij. Dat geeft veel meer vrijheid in de rapportagevorm.

Gedeputeerde Strijk dankt de heer Wijntjes voor deze inbreng.

Wanneer er dit jaar € 20 miljoen wordt uitgegeven aan een groot project, dat toch naar volgend jaar gaat, hoe moet hij dat dan presenteren? In de presentatie in de cijfers lijkt het alsof de provincie € 20 miljoen overhoudt, terwijl dat geld begin volgend jaar aan het project wordt uitgegeven. Wordt echter gemeld in een tussentijdse rapportage dat er niets aan de hand is, dan kan dat ook tot misverstanden leiden. Hij herkent het probleem dat door de heer De Droog wordt geadresseerd zeer goed. Uiteindelijk is hij wel gevangen in regelgeving. Ook in tussentijdse producten wil hij wel een reëel beeld blijven schetsen.

Hij gaat hierover nadenken.

De heer Eggermont vraagt hoe nu verder. Wat is de conclusie van de FAC? Wordt er gekozen voor een compacte rapportage op afwijkingen? Gepleit wordt voor een splitsing tussen de boekhoudkundige afwijking en de reële afwijking. Wat wil de FAC? Maken GS hierover een voorstel?

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat in de besluittekst van de Zomernota staat dat PS GS de opdracht geven om met een evaluatie te komen en dat heeft consequenties voor het volgende jaar. De FAC heeft dit onderwerp zelf geagendeerd en niet gewacht op de evaluatie van GS. De FAC geeft op voorhand input aan GS mee, zoals zojuist door de heer Eggermont werd verwoord. Vervolgens zullen GS terugkomen met een voorstel en krijgt de FAC de gelegenheid uit te spreken of dat al dan niet akkoord is. Wat betreft het vervolg, ligt de bal bij het college van GS.

De planning jaarrekening zal in oktober van dit jaar aan de orde komen. De gedeputeerde verwacht een planningsvoorstel met de interne aanbevelingen van GS en hij hoopt dat op 14 oktober te bespreken.

De heer De Droog laat weten dat het een diep gekoesterde wens is om de informatievoorziening steeds beter te krijgen. Dit proces wordt in samenhang met de P&C cyclus gedaan. Hij stelt voor ontwerpateliers in te richten voor de FAC en de ambtelijke organisatie om daadwerkelijk na te gaan wat PS willen, wat er mogelijk is, zodat de informatievoorzieningen in een sneller proces komen. Hij wil voorkomen dat PS over 10 jaar nog bezig is met dezelfde vragen. Versnelling van dit proces wil hij heel graag. De vraag is hoe dat in deze Coronatijd moet worden georganiseerd.

De voorzitter constateert dat eerst op 14 oktober de evaluatie van GS zal worden afgewacht en dat daarna de verdere invulling van de Zomernota weer zal worden opgepakt.

Aldus wordt besloten.

3. TER INFORMATIE

3.1 *Statenbrief gewijzigde planning opstellen indicatoren begroting 2021 en brede welvaart indicatoren.*

4. SLUITING

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.

